

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Grubba (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Małgorzata Gierszon

SSN Kazimierz Klugiewicz

w sprawie **M.W.**

o wydanie wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

w dniu 16 października 2024r.

na posiedzeniu w trybie art. 535§5 k.p.k.

kasacji wniesionej – na niekorzyść – przez Prokuratora Generalnego

od wyroku Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie

z dnia 8 maja 2024r., sygn. akt IV K 142/24

**1. uchyla zaskarżony wyrok w całości i przekazuje sprawę
Sądowi Rejonowemu Szczecin – Centrum w Szczecinie do
ponownego rozpoznania,**

**2. obciąża Skarb Państwa kosztami sądowymi postępowania
kasacyjnego.**

Małgorzata Gierszon

Jerzy Grubba

Kazimierz Klugiewicz

UZASADNIENIE

M.W. został prawomocnie skazany następującymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia **1 grudnia 2022r.**, sygn. akt IV K 730/22, za przestępstwo z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii popełnione w dniu 19 lipca 2022r. na karę 7 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 24 godzin w stosunku miesięcznym;

2. Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 27 lipca 2023r., sygn. akt V K 468/23:

- za przestępstwo z art. 280§1 k.k. popełnione w dniu 25 lutego 2023r. na kary 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz 2 lat ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cel społeczny w wymiarze 30 godzin miesięcznie i

- za przestępstwo z art. 245 k.k. popełnione w dniu 25 lutego 2023r. na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 85§1 k.k. i art. 86§1 k.k. Sąd połączył jednostkowo wymierzone kary pozbawienia wolności i orzekł karę łączną 8 miesięcy pozbawienia wolności;

3. Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 22 listopada 2023r., sygn. akt V K 587/23, za przestępstwo z art. 279§1 k.k. w zb. z art. 288§1 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k. popełnione **w nocy z 5 na 6 października 2022r.** na karę roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 3 lat;

4. Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 1 lutego 2024r., sygn. akt IV K 4/23:

- za przestępstwo z art. 279§1 k.k. w zb. z art. 288§1 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k. w zw. z art. 12§1 k.k. popełnione w dniu **12 września 2022r.** na karę roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności,

- za przestępstwo z art. 279§1 k.k. w zw. z art. 283 k.k. popełnione w dniu **7 października 2022r.** na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności oraz

- za wykroczenia z art. 124§1 k.w. i art. 119§1 k.w. popełnione w dniach 7 października 2022r. i 9 października 2022r. na karę grzywny w wysokości 2.000 złotych,

Łącząc jednostkowe kary pozbawienia wolności Sąd wymierzył skazanemu w powyższej sprawie karę łączną roku 4 i miesięcy pozbawienia wolności.

Wyrokiem łącznym z dnia 8 maja 2024r., wydanym w sprawie o sygn. akt IV K 142/24, Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie, na podstawie art. 85§1 k.k., art. 86§1 k.k. i art. 89§1a i 1b k.k., przyjmując - w trybie art. 4§1 k.k. - za podstawę rozstrzygnięcia przepisy ustawy Kodeks karny w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 września 2023r., połączył kary pozbawienia wolności wymierzone wyrokami Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 22 listopada 2023r., sygn. akt V K 587/23 oraz Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 1 lutego 2024r., sygn. akt IV K 4/23 i orzekł wobec M.W. karę łączną 2 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 1 i 3), w pozostałym zaś zakresie, na podstawie art. 572 k.p.k., umorzył postępowanie (pkt 2). Sąd dokonał ponadto stosownego zaliczenia na poczet wymierzonej kary łącznej okresów rzeczywistego pozbawiania wolności w trybie art. 577 k.p.k. oraz orzekł w przedmiocie kosztów postępowania (pkt 4 i 5).

Powyższy wyrok nie został zaskarżony przez strony postępowania i uprawomocnił się z dniem 16 maja 2024r. (k. 18).

Obecnie kasację od powyższego orzeczenia, na niekorzyść skazanego, wywiódł Prokurator Generalny, zaskarżając wyrok w całości i stawiając zarzuty:

I. rażącego i mającego istotny wpływ na treść wyroku łącznego naruszenia przepisu prawa materialnego - art. 85§1 k.k., poprzez jego niewłaściwe

zastosowanie w wyniku błędnego przyjęcia, że realny zbieg przestępstw tworzą występki z wyroków Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie, wydanych w dniach: 22 listopada 2023r., sygn. akt V K 587/23 i 1 lutego 2024r., sygn. akt IV K 4/23, co skutkowało objęciem ich węzłem kary łącznej 2 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności w sytuacji, gdy pierwszym chronologicznie wyrokiem wydanym wobec M.W., który zapadł przed popełnieniem przez skazanego przestępstw przypisanych mu na mocy wymienionych orzeczeń był wyrok Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 1 grudnia 2022r., sygn. akt IV K 730/22, w którym orzeczono karę również nadającą się do połączenia (7 miesięcy ograniczenia wolności), a zatem wyrok ten stanowił punkt wyjścia do określenia realnego zbiegu przestępstw,

II. rażącego i mającego istotny wpływ na treść wyroku naruszenia przepisu prawa materialnego - art. 86§1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 września 2023r., polegającego na połączeniu trzech kar jednostkowych (kary 1 roku pozbawienia wolności orzeczonej z warunkowym zawieszeniem jej wykonania i dwóch kar bezwzględnych pozbawienia wolności: roku i 3 miesięcy oraz 4 miesięcy) i orzeczenie w ich miejsce kary łącznej 2 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności, a więc w wymiarze wyższym, niż suma kar wchodzących w jej skład, która wynosiła 2 lata i 1 miesiąc.

Podnosząc powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu Szczecin-Centrum w Szczecinie do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest oczywiście zasadna w stopniu wymaganym przez art. 535§5 k.p.k., co umożliwiło jej rozpoznanie na posiedzeniu.

W przedmiotowej sprawie w istocie doszło bowiem do naruszenia dostrzeżonych przez Prokuratora Generalnego uchybień.

Zgodnie z treścią art. 85§1 k.k. (w brzmieniu obowiązującym od dnia 24 czerwca 2020r., tj. od wejścia w życie ustawy z dnia 19 czerwca 2020r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym

skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 – Dz.U. z 2022r., poz. 2141 t.j.), sąd orzeka karę łączną w sytuacji, gdy sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw, zanim zapadł pierwszy wyrok, chociażby nieprawomocny, co do któregośkolwiek z tych przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu. Tym samym na mocy wskazanego aktu prawnego ustawodawca powrócił do obowiązującej niegdyś konstrukcji realnego zbiegu przestępstw, w którym cezurę stanowi pierwszy nieprawomocny wyrok wydany wobec skazanego. W realiach niniejszej sprawy wyrokiem takim niewątpliwie był wyrok Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia **1 grudnia 2022r.**, sygn. akt IV K 730/22. Choć w zbiegu realnym z przestępstwem osądzonym w tym postępowaniu nie pozostają czyny skazanego stanowiące przedmiot postępowania w sprawie o sygn. akt V K 468/23 (popełnione w dniu 25 lutego 2023r., a zatem już po wydaniu wyroku w sprawie IV K 730/22), to zbieg taki tworzą już pozostałe przestępstwa, których się on dopuścił, a mianowicie **w nocy z 5 na 6 października 2022r.** oraz w dniach **12 września 2022r. i 7 października 2022r.**, stanowiące przedmiot postępowań przed Sądem Rejonowym Szczecin-Centrum w Szczecinie o sygn. akt V K 587/23 i IV K 4/23. To zatem kary jednostkowe wymierzone za te czyny winny stanowić przedmiot rozważania Sądu Rejonowego i ostatecznie, wobec spełnienia przesłanek z art. 86§1 k.k., to one winny ulec połączeniu. Tymczasem z niezrozumiałych przyczyn Sąd pominął pierwszy z zapadłych wobec M.W. wyroków i (między innymi) co do niego umorzył postępowanie o wydanie wyroku łącznego.

Już tylko wskazane wyżej rażące uchybienie prawa materialnego kwalifikowało wydane w sprawie orzeczenie do uchylenia go w całości. Zupełnie na marginesie należy więc wskazać, że Sąd Rejonowy dopuścił się także rażącego naruszenia art. 86§1 k.k., polegającego na wymierzeniu w wyroku łącznym kary łącznej przekraczającej jej ustawowy wymiar.

Wyrokami uwzględnionymi przez Sąd Rejonowy przy orzekaniu kary łącznej w niniejszej sprawie wymierzono skazanemu odpowiednio kary roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 3 lat (sprawa V K 587/23) i kary roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności oraz 4 miesięcy

pozbawienia wolności (sprawa IV K 4/23). Stosownie do art. 86§1 k.k., który *in principio* stanowi, że Sąd wymierza karę łączną w granicach powyżej najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy, Sąd mógł orzec wobec M.W. karę łączną w przedziale od roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności do 2 lat i jednego miesiąca pozbawienia wolności (przy uwzględnieniu treści art. 89§1b k.k., przewidującego, że w razie skazania za zbiegające się przestępstwa na kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem i bez warunkowego zawieszenia ich wykonania, Sąd orzeka karę łączną pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania, przyjmując, że miesiąc kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania równa się 15 dniom kary pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania). Sąd tymczasem, z nieznanych przyczyn, orzekł karę łączną 2 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności, a zatem w wysokości przekraczającej maksymalny jej wymiar o 7 miesięcy.

Wyrok łączny w tym zakresie również podlegałby więc uchybieniu, jako niezgodny z obowiązującymi regulacjami prawnymi.

Podsumowując, w pełni podzielając stanowisko Prokuratora Generalnego, uchybienia Sądu Rejonowego należało uznać za rażące i niewątpliwie mające wpływ na treść orzeczenia.

Wyrok łączny należało zatem uchylić w całości, zaś sprawę przekazać Sądowi Rejonowemu Szczecin-Centrum w Szczecinie do ponownego rozpoznania.

W ponowionym postępowaniu Sąd winien uwzględnić poczynione powyżej uwagi, w prawidłowy sposób ustalić, które z przestępstw popełnionych przez M.W. pozostają w realnym zbiegu w myśl art. 85 k.k. i które kary wymierzone za nie podlegają łączeniu, a następnie orzec karę łączną bacząc, by nie przekroczyć jej ustawowo określonych ram.

O wydatkach związanych z rozpoznaniem kasacji orzeczono na podstawie art. 638 k.p.k.

Małgorzata Gierszon Jerzy Grubba Kazimierz Klugiewicz

WB.

[ms]